

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Кризові умови господарювання негативно впливають на фінансовий стан більшості вітчизняних підприємств. Було проведено експрес-аналіз основних показників фінансової стійкості підприємств України за 2014-2017 роки. Нижче наведені показники було обрано тому, що вони у достатній мірі характеризують рівень фінансової стійкості підприємств, а також тому, що їх можливо розрахувати за даними, які надає Державна служба статистики. У табл. 1 наведено динаміку власних оборотних коштів підприємств України.

Таблиця 1. **Наявність власних оборотних коштів підприємств України за видами економічної діяльності за 2014-2017 роки, млн грн.**

Вид економічної діяльності	на 31 грудня року			
	2014	2015	2016	2017
Усього	-1236962,4	-	-	-1844755,2
сільське, лісове та рибне господарство	40922,9	104156,8	150803,1	163824,0
промисловість	-488834,4	-675099,5	-745914,9	-811547,3
будівництво	-92809,8	-114147,8	-121224,8	-135986,5
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	-226206,8	-278255,7	-270399,7	-250637,1
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	-83584,4	-163606,4	-171314,9	-171602,6
тимчасове розміщення й організація харчування	-15877,1	-23075,9	-28201,4	-27314,2
інформація та телекомунікації	-43691,3	-53317,6	-57435,8	-52691,7
фінансова та страхова діяльність	26063,5	15381,0	2390,2	6369,1
операції з нерухомим майном	-250094,1	-315368,4	-357372,0	-380325,0
професійна, наукова та технічна діяльність	-63423,3	-112840,2	-110113,4	-100836,7
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-19634,3	-32117,7	-35152,2	-58201,8
освіта	2,9	-251,7	-183,8	-59,2
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	-4228,8	-5141,5	-4256,4	-6033,2
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-14079,9	-16484,2	-17478,2	-18183,0
надання інших видів послуг	-1487,5	-1238,7	-1155,2	-1530,0

Аналіз даних свідчить, що більшість видів економічної діяльності мають негативні значення власного оборотного капіталу. Винятком є такі галузі, як сільське, лісове та рибне господарство і фінансова та страхова діяльність. Для

решти галузей характерне зниження обсягів власного оборотного капіталу в період кризи, що є негативною тенденцією та не сприяє підвищенню фінансової стійкості.

Одним із найважливіших показників фінансової стійкості підприємств є **коефіцієнт фінансової автономії** (незалежності) – характеризує частку власного капіталу в загальній сумі капіталу, авансованого в діяльність підприємства. Чим вище значення показника, тим більш фінансово стійке, стабільне і незалежне від зовнішніх кредиторів підприємство. Нормативне значення коефіцієнта – 0,5.

Протягом аналізованого періоду коефіцієнт автономії мав тенденцію до зниження, що свідчить про посилення фінансової залежності суб'єктів господарювання від кредиторів та переважне формування джерел фінансування їх діяльності за рахунок зобов'язань.

Оберненим до попереднього є **коефіцієнт фінансової залежності**, який вказує, у якій мірі підприємство фінансується за рахунок власних, а також залучених коштів. Якщо значення коефіцієнта дорівнює 1, то підприємство повністю фінансується за рахунок власних коштів, і є абсолютно фінансово незалежним. Значення показника в межах від 1 до 2 характеризує раціональне залучення зовнішніх джерел фінансування. Значення більше за 2 є небезпечним для підприємства.

Слід зазначити, що значення коефіцієнта фінансової залежності підприємств України протягом 2014-2017 рр. значно перевищує нормативне, що вказує на дуже високу залежність українських підприємств від зовнішніх джерел фінансування та значні ризики їх фінансовій стійкості.

Коефіцієнт фінансової стійкості дозволяє визначити, яка частина активів фінансується за рахунок довгострокових джерел фінансування – власного капіталу та довгострокових позикових фінансових ресурсів. Нормативним є значення 0,7–0,9.

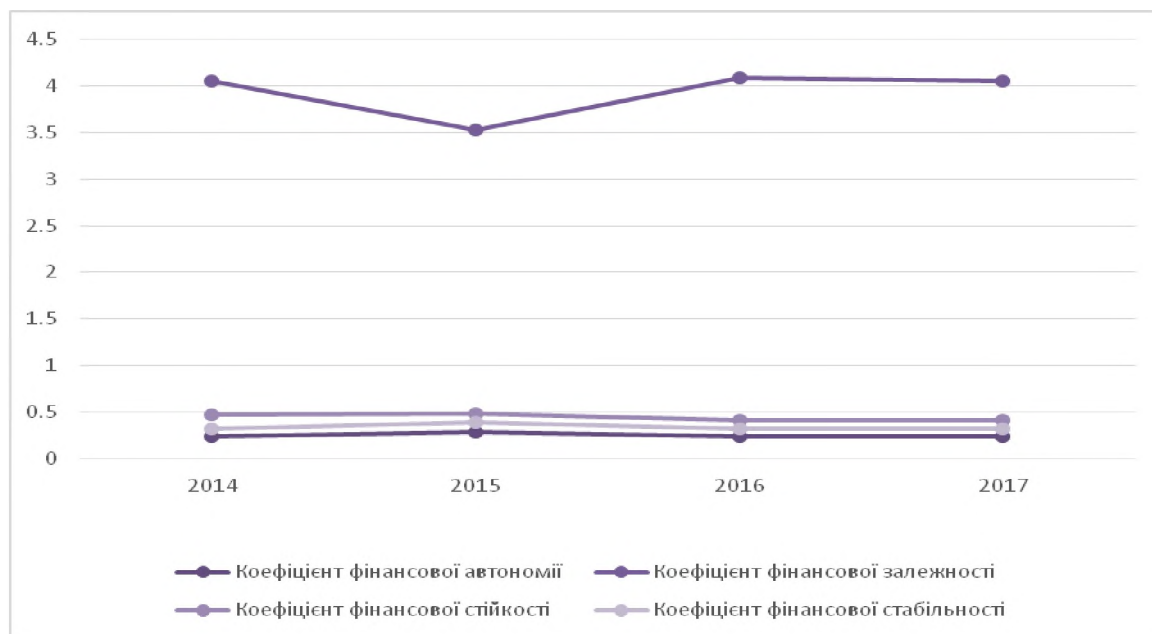
Значення коефіцієнта фінансової стійкості українських підприємств не відповідали нормативу протягом аналізованого періоду. Негативна динаміка значень даного коефіцієнта вказує на високий ризик втрати платоспроможності підприємств.

Коефіцієнт фінансової стабільності – показник, який характеризується відношенням власних і позикових коштів підприємства. Цей показник показує, скільки позикових коштів залучило підприємство в розрахунку на одну гривню вкладених в активи власних коштів. Нормативне значення коефіцієнта – більше 1.

Слід відмітити, що динаміка значень коефіцієнта фінансової стабільності підприємств України протягом 2014-2017 рр. є негативною, а самі значення не відповідають нормативу. Це свідчить про нестійкий фінансовий стан та високий рівень залежності від зовнішніх джерел фінансування. Динаміку значень коефіцієнтів фінансової стійкості підприємств України за 2014-2017 роки наведено на рисунку.

У результаті проведеного експрес-аналізу динаміки показників фінансової стійкості підприємств України протягом 2014-2017 років можна зробити наступні висновки:

- підприємствам України не вистачає власного оборотного капіталу для забезпечення їх діяльності;
- динаміка коефіцієнту автономії свідчить про посилення фінансової залежності суб'єктів господарювання від кредиторів та переважне формування джерел фінансування їх діяльності за рахунок зобов'язань;
- динаміка значень коефіцієнта фінансової залежності підприємств України протягом 2014-2017 рр. вказує на їх дуже високу залежність від зовнішніх джерел фінансування та значні ризики їх фінансовій стійкості;

Рис.1. Значення показників фінансової стійкості підприємств України за 2014-2017 роки

- негативна динаміка значень коефіцієнта фінансової стійкості вказує на високий ризик втрати платоспроможності підприємств;
- динаміка значень коефіцієнта фінансової стабільності підприємств України протягом 2014-2017 рр. є негативною, а самі значення не відповідають нормативу. Це свідчить про нестійкий фінансовий стан та високий рівень залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Отже, очевидно, що українським підприємствам складно забезпечити достатній рівень фінансової стійкості у кризових умовах господарювання. Необхідно здійснювати заходи для забезпечення раціональної структури капіталу підприємств, розширення можливостей щодо нарощення власного капіталу, в першу чергу за рахунок капіталізації прибутку та залучення інвестиційних ресурсів.

Список використаних джерел

1. Русіна Ю.О. Економічна сутність фінансової стійкості підприємств та фактори, що на неї впливають /Ю.О. Русіна, Ю.В. Полозук/ Міжнародний науковий журнал. – 2015. – №2. – С. 91-94.
2. Сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Кампо Г. М. Оцінка фінансової стійкості підприємств України // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. - 2017. - Випуск 1 (49). Т.1. - С. 150-158.

4. Лук'яненко, І., Віт, Д. (2017). Системний аналіз формування державної політики в умовах макроекономічної дестабілізації..

PANCHENKO Nataliia
Master student, NaUKMA,
SHEN Hang,
Master student, Fudan University

INFLUENCE OF FISCAL TRANSMISSION CHANNELS ON MACROECONOMIC INDICATORS

The current state of the country's economy is characterized by features that must be considered when viewing the impact of the channels of fiscal transmission on macroeconomic indicators. The main ones include the economic and political instability in the country, as well as the constant reform of the tax system, creates uncertainty and increases the riskiness of business entities. The economic instability is enhanced by the fact that the country's economy has been in a protracted recession for a long time, which was caused not only by the global financial crisis, but also by military actions in the east of Ukraine. In addition, there was a need to reorient the country's economy to new markets and conduct technical re-equipment of enterprises, in accordance with European standards.

The macroeconomic instability is also influenced by the imperfection of the economic conditions prevailing in the country. First of all, this is an economically unjustified tax law aimed at an instant replenishment of the budget, and ultimately leads to an excessive tax burden on the real sector of the economy. However, it is precisely through fiscal instruments that are applied by the state to taxpayers and fiscal transmission channels to ensure a stable financial and economic situation in the country, since taxes affect the intensity of production activities of enterprises, their profitability and solvency, as well as the ability to form financial resources for investment activities.

Fiscal policy is a tool of the government, it can be directed to smoothing cyclical economic fluctuations, namely: ensuring stable economic growth (stabilizing the level of GDP) ensuring full employment of the population (reducing cyclical unemployment) stabilizing the price level (reducing inflation) [1].

The transmission mechanism, which consists of a set of channels, tools and relationships through which the relationship between fiscal policy and macroeconomic indicators, provides an opportunity to identify the most effective levers of influence of the taxation system on the business activity of the real sector and sustainable development of the economy.

In the process of fiscal transmission, impulses from the State fiscal service of Ukraine are transmitted through dedicated channels to the real economy and facilitate the stimulation or slowdown of business activity of business entities, which leads to a